

KAROLINA OLSZEWSKA

## 20 LAT DIECEZJI TORUŃSKIEJ KOŚCIÓŁ NA POMORZU NADWIŚLAŃSKIM W SŁUŻBIE BOGU I CZŁOWIEKOWI

Dnia 21 III 2012 r. na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu odbyło się sympozjum pod tytułem *20 lat Diecezji Toruńskiej. Kościół na Pomorzu Nadwiślańskim w służbie Bogu i człowiekowi*. Jego organizatorami byli: Wydział Teologiczny UMK w Toruniu, Kuria Diecezjalna Toruńska oraz Polskie Towarzystwo Teologiczne Oddział Toruński. Sympozjum miało być naukowym upamiętnieniem rocznicy ustanowienia diecezji, co dokonało się na podstawie bulli Jana Pawła II *Totus tuus Poloniae populus*.

Zebranych gości przywitał Prodziekan Wydziału Teologicznego ks. dr hab. Dariusz Kotecki, prof. UMK, który podzielił się osobistym świadectwem z przeżycia ustanowienia Diecezji Toruńskiej. Sympozjum poprowadził ks. dr hab. Dariusz Zagórski, prof. UMK, rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Toruniu, który razem z s. dr Żanetą Sztylc, autorką wystawy poświęconej Diecezji Toruńskiej, włożył najwięcej pracy i wysiłku w przygotowanie Sympozjum.

Jako pierwszy swój referat wygłosił prof. dr hab. Wiesław Sieradzan, który starał się przybliżyć słuchaczom, poprzez przedstawienie dziesięciu znamienitych postaci działających na terenie diecezji chełmińskiej, fakt, iż diecezja toruńska jest jej kontynuatką. Rozpoczął od przedstawienia osoby biskupa misyjnego Prus Christiana, przeprowadzając słuchaczy przez dzieje diecezji chełmińskiej, podając przykłady innych znamienitych postaci: biskupa Heidenryka, bł. Juty z Bielczyn, bł. Jana z Łobdowa, służebnicy Bożej Magdaleny Mortęskiej, biskupa chełmińskiego Augustyna Rosentretera, ks. dr Stanisława Kujota, bł. Stefana Wincentego Frelichowskiego, biskupa Kazimierza Józefa Kowalskiego, aby zakończyć na prof. dr hab. Karolu Górskim, wybitnym historyku.

---

KAROLINA OLSZEWSKA – studentka na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (V rok studiów); adres do korespondencji: ul Gagarina 37, 87-100 Toruń; e-mail: karolina\_olszewska90@wp.pl

Kolejnym prelegentem był ks. mgr Daniel Adamowicz, który mówił o toruńskiej Caritas. W swoim referacie zaznajomił słuchaczy z dziejami tego dzieła charytatywnego poprzez wymienienie wielkiej liczby inicjatyw, które Caritas podejmuje na rzecz ubogiej części społeczeństwa diecezji poprzez otwarcie punktów wydających żywność i świadczących pomoc medyczną w Toruniu, Grudziądzu, Brodnicy i Działdowie. Szczególną troską Caritas otacza dzieci i młodzież. Świadczy o tym posługa dla nich w Bursie Akademickiej w Przysieku oraz Bursie Szkolnej w Grudziądzu, a także stypendia dla uzdolnionej młodzieży m.in. „Fundusz dla Janka Muzykanta”. Działalność charytatywna jest zakorzeniana w sercach diecezjan już od najmłodszych lat. Można to zauważyć w rosnącej liczbie szkolnych kół Caritas oraz zespołów wolontariuszy działających przy parafiach.

Następnym prelegentem był dr hab. Waldemar Rozynkowski, prof. UMK. Mówił o stowarzyszeniach w diecezji toruńskiej od czasów średniowiecza, w których można dopatrywać się protoplastów współczesnych stowarzyszeń w bractwach i cechach, poprzez okres międzywojenny, poświęcając szczególną uwagę diecezji chełmińskiej, aby to z dziejów funkcjonujących w niej stowarzyszeń ukazać genezę dla współczesnych wspólnot wiernych świeckich w diecezji toruńskiej. W przedstawieniu przynależności diecezjan do poszczególnych stowarzyszeń zostały wykorzystane dane z 2006 r.

Kolejną prelegentką była s. dr Elżbieta Sozańska, która ukazała słuchaczom, czym są charyzmaty i apostołaty wybranych zgromadzeń zakonnych diecezji toruńskiej. W swojej prezentacji multimedialnej wskazała na miejscowości w diecezji, w których znajdują się poszczególne zgromadzenia oraz przybliżyła ich historię, cele i zakres działania.

Jako ostatni swój referat wygłosił ks. mgr Jerzy Karol Kalinowski. Rzetelnie i skrupulatnie przybliżył zgromadzonym na sympozjum statystykę diecezji toruńskiej, czyli „zatrzymanie w biegu niektórych zdarzeń”, odnosząc się jednak do diecezji chełmińskiej, a także wskazując, że obie te diecezje mają niemalże taki sam zakres terytorialny. Prelegent podał, że w diecezji toruńskiej są 24 dekanaty i 194 parafie, z czego 12 powstało w ciągu 20 lat istnienia diecezji toruńskiej. W diecezji jest 407 księży, z czego 39,8% to kanonicy. W Wyższym Seminarium Duchownym 14 II 2012 r. było 64 alumnów, a przez 20 lat istnienia diecezji toruńskiej wyświęcono 214 neoprezbiterów.

Sympozjum to przekrojowo wskazało na wielkie dziedzictwo diecezji toruńskiej otrzymane w spadku po diecezji chełmińskiej, a także ukazało dynamiczny wzrost inicjatyw podejmowanych zarówno oddolnie przez samych diecezjan – udział w licznych wspólnotach, jak i odgórnie – przez władze diecezji – Caritas

diecezji toruńskiej. Referaty wygłoszone przez prelegentów uzmysłowiły również słuchaczom wielkość diecezji toruńskiej zarówno poprzez ukazanie jej działalności w liczbach, jak i zaangażowania osób konsekrowanych w jej rozwój.

DYSERTACJE DOKTORSKIE  
NAPISANE W INSTYTUCIE HISTORII KOŚCIOŁA  
KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO  
SFINALIZOWANE W ROKU AKADEMICKIM 2011/2012

Ks. Remigiusz J. Niewęgłowski, *Duch Święty oraz Jego działanie w pismach dogmatycznych i ascetycznych św. Ambrożego*. Promotor: ks. prof. dr hab. Jerzy Pałucki. Recenzenci: ks. dr hab. Paweł Wygralak (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), ks. prof. dr hab. Franciszek Drączkowski (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

Wiara w Ducha Świętego i nauczanie o Nim były obecne u ojców i pisarzy chrześcijańskich od początku istnienia Kościoła. Refleksja ta przeżywa jednak prawdziwy rozkwit dopiero w 2. połowie IV w., gdy zaczęła się kontrowersja odnosząca się do bóstwa Ducha Świętego. Niniejsza dysertacja nie bierze jednak za przedmiot badań poglądów poprzedników św. Ambrożego, odnoszących się do Trzeciej Osoby Boskiej<sup>1</sup>, koncentrując się na dziełach dogmatycznych i ascetycznych Mediolańczyka, zawierających systematyczny wykład jego nauczania o Duchu Świętym. Jan Paweł II odnotował o św. Ambrozym: „W wielu swoich pismach, poczynawszy od trylogii *De fide*, *De Spiritu Sancto*, *De incarnationis Dominicae sacramento*, Ambroży wyklada swój pogląd na temat Trójcy Świętej, której poświęca najwspanialsze rozważania, mające być

---

<sup>1</sup> Wśród nich należy wspomnieć: Athanasius, *Ad Serapionem*, PG, t. XXVI, 529-676, Paris 1857 [tłum. pol. Atanazy, *Listy do Serapiona*, tłum. S. Kalinowski, ŻMT t. II, Kraków 1996]; Basilius Magnus, *De Spiritu Sancto*, ed. B. Pruche, SCH 17bis, Paris 1968 [tłum. pol. Bazyl Wielki, *O Duchu Świętym*, przełożyła i przypisami opatrzyła A. Brzóstkowska, wstęp J. Naumowicz, Warszawa 1999]; Didimus Caecus, *De Spiritu Sancto*, ed. L. Doutreleau, SCH 386, Paris 1992; Gregorius Nazianzenus, *Orationes 27-31*, ed. P. Gallay, SCH 250, Paris 1978 [tłum. pol. Grzegorz z Nazjanzu, *Mowy wybrane*, red. i tłum. J. M. Szymusika, Warszawa 1967].